

הקדמת המו"ל

ודף כ"ז. הרב המשבי"ר הניח אחריו זרעו לברכה כי היר כולם גדולי התורה ובייחוד נכדו הרב הגאון המפורסם רבי רפאל בירדוגו יצ"ו אב"ד בעיר מכנאס מחבר ס' משפטים ישרים, והרבנים המסכימים על ספרו הנ"ל יכנו אותו בשם המלאך רפאל ובהקדמת ס' הנ"ל ובהסכמת הרבנים בא זכר ילידי בית בירדוגו באריכות וגם את אשר פעלו ועשו בספרות התלמודית, עכ"ל. ואמנם יותר ממה שכתבו הנ"ל יש להוסיף עוד דברים לתולדות הרב המשבי"ר זלה"ה רבותיו היו ר' יוסף בהתית הנ"ל, ועוד רב גדול במכנאסא רבי חביב טולידאנו (שנזכר בס' שו"ת משאת משה סי' כ"ג ע"ש) כ"כ בזכות אבות ס' ל"ז. הרב הגאון המשבי"ר חיבר הספרים האלה. ראש משבי"ר על הש"ס (ליורנו ת"ר) אשר הגאון חיד"א ז"ל בשה"ג הנ"ל חשב אותו לס' דרושים ובמחכ"ת לא דק, כי דרשותיו נקראו "כנף רננים", שנמצאו אצלי בכ"י כנז' להלן וכ"כ גם בהקדמת המדפיס לס' ראש משבי"ר ע"ש. עוד חיבר הגאון המשבי"ר ס' פסקים וקצת מתשובותיו באו בספרי רבני המערב שאחריו, ובפרט מספר משפט וצדקה ביעקב (אלכסנדריה תרנ"ח) ע"ש בכמה סימנים. כן חיבר פי' על רש"י עה"ת, ונזכר בס' אפריון סי' קנ"ה ע"ש. וחידושים עה"ת שנלקטו פה. וחידושים אלו נזכרו ג"כ בס' בגדי אהרן למהר"א פרץ ס' שלח דף ל' ע"ד שכ' וראיתי עתה ס' חידושים מכ"י של הרב הגאון המשבי"ר ז"ל ע"ש. גם קצת מהם נזכרו לפעמים בס' חומת אנך להחיד"א כרשום פה בפנים הספר במקומם.

ולדעת תוקף גדולתו וקדושתו של הרב הגאון המשבי"ר ז"ל, עיניך תחזינה מה שהעיד בגדלו הרה"ק כמהר"ר חיים בן עטר ז"ל באוה"ח ס' דבריס, א' ט"ז, וז"ל. ושמעתי מפי חכם גדול חסיד וגדול בישראל חביב עלי כרוחי ה"ה הרב ר' משה בירדוגו זלה"ה שהיה מדקדק בשעת הדין שיהיו עיניו למטה ולא היה נושא עיניו כל עיקר ושהיה